

BEOORDELEN VAN BEROEPSBEKWAAMHEID

WAAROM EEN PROTOCOL VOOR HET AFSTUDEREN?

Gerard J.J.M. Straetmans
Saxion, KC Onderwijsinnovatie
Lectoraat Assessment

Vereniging Hogescholen
Studiedag Expertgroepen
Amersfoort, 19 juni 2014

DOEL PRESENTATIE

Protocol Verbeteren en
Verantwoorden van Afstuderenden in
het hbo

GESLAAGD!

WAT GARANDEERT HET HBO-DIPLOMA?

Dat de bezitter zich gekwalificeerd heeft als een **voldoende bekwaam**, startend professional in een nader omschreven domein.

Dat de gediplomeerde cognitief op een bepaald niveau functioneert (NLQF-niveau 6, Dublin Descriptoren voor bachelor-opleidingen).

Dat de gediplomeerde de kerntaken van een beroep of functie op adequate wijze kan uitvoeren (competentieprofiel).

WAT IS DIE GARANTIE WAARD?

- De ophef over alternatieve afstudeertrajecten;
- VH: ‘Geen systematische problematiek’;
- Toch is er reden voor twijfel:
  - Publicatie van Baartman & Gulikers in Ped. Studiën van 2014.
  - Publicatie van Straetmans, Roelofs en Peters in Tijdschrift voor Lerarenopleiders van 2011.
  - Minimaal 20% van alle leraren in het voortgezet onderwijs beheerst ten minste één van de drie basisvaardigheden op het gebied van lesgeven niet. Voor het basisonderwijs is dit 12,5%. (Bron: Inspectie van het Onderwijs, 2012).
  - Een derde van een steekproef van 1400 verpleegkundigen beoordeelde juist afgestudeerde collega's als ‘slecht functionerend’ (Bron: Nursing, 2009).
  - Ruim een kwart van alle recent afgestudeerde hbo-ers zegt onvoldoende in staat te zijn om verworven kennis en vaardigheden in de praktijk toe te passen (Bron: ROA, 2013).

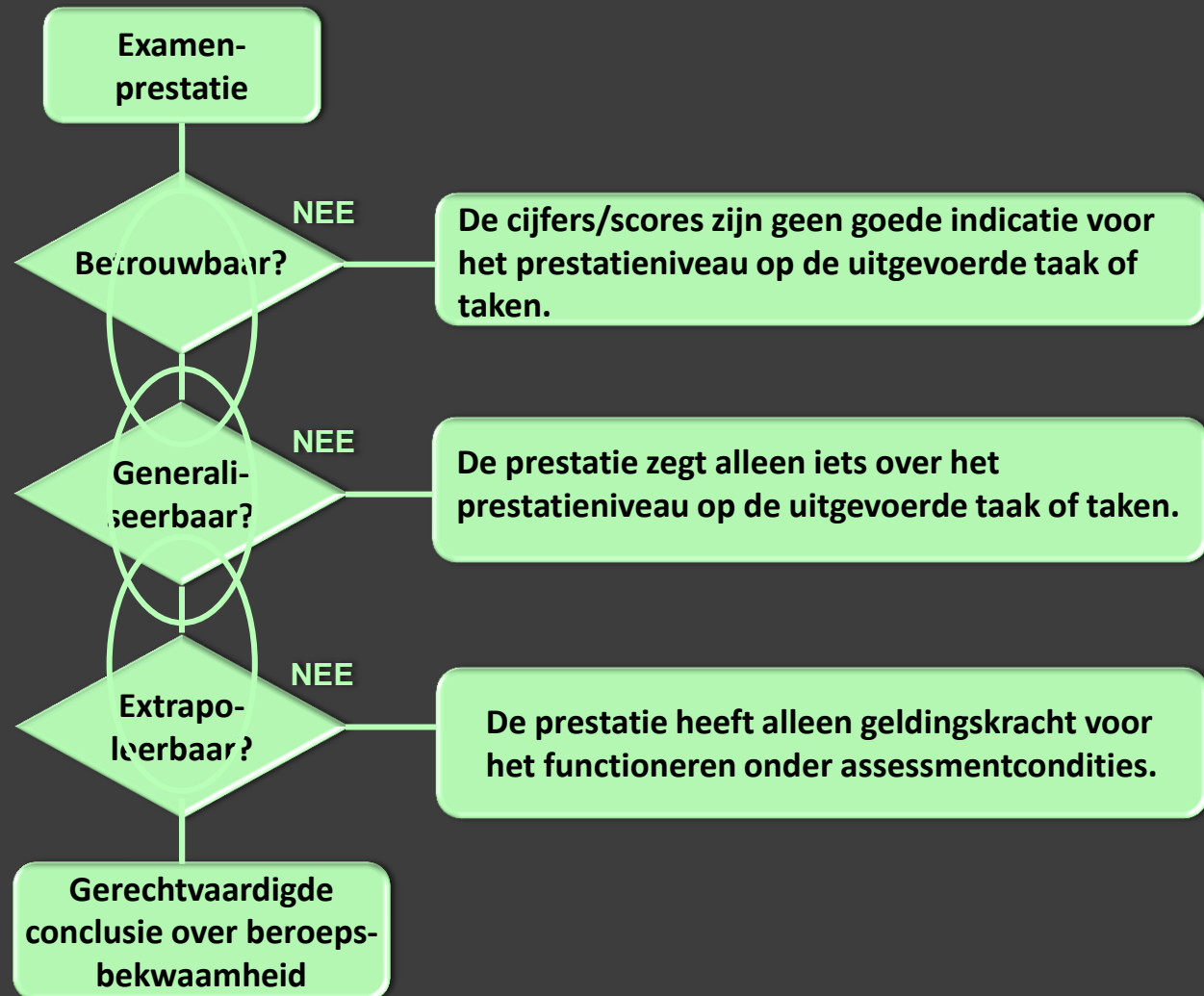
GARANTIE VALT OF STAAT MET DE KWALITEIT VAN DE EXAMINERING

**Examen-
prestatie**

```
graph TD; A[Examenprestatie] --> B[Gerechtvaardigde conclusie over beroepsbekwaamheid];
```

**Gerechtvaardigde
conclusie over beroeps-
bekwaamheid**

CRUCIALE KWALITEITSSCHAKELS

Bevorderen Betrouwbaarheid

Zoveel mogelijk vrij
van meetfouten

PERFORMANCE
TEST LOTTERY

What do
you two
have to do?

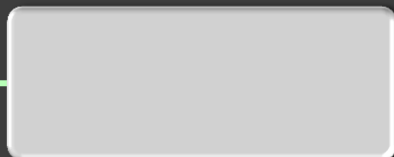
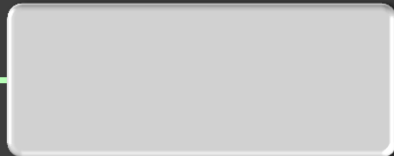
Write
a grocery
list!

Construct a
Nuclear Sub
and operate it
for profit!

Bevorderen Betrouwbaarheid

Standaardisatie assessment-taken

Bron: Petra Bulthuis, Examens, 10, 2, 5-10

		Complexiteit		
		laag	gemiddeld	hoog
Zelf-standig-heid	hoog	Niveau C	Niveau D	Niveau E
	gemiddeld	Niveau B	Niveau C	Niveau D
	laag	Niveau A	Niveau B	Niveau C

en de zelfstandigheid waarmee ze moeten worden

Hoge complexiteit:

- Uiteenlopende, onbekende opdrachten;
- Wisselende, nieuwe situaties;
- Nieuwe aanpak bedenken noodzakelijk;
- Hoge eisen;
- Multidisciplinair;
- Nieuwe kennis en vaardigheden vereist;
- Veel partijen en veel interactie;
- Hoog afbreukrisico.

Hoge zelfstandigheid

- Weinig sturing en begeleiding;
- Grote vrijheid van handelen;
- Verantwoordelijk voor eindresultaat;
- Leidinggevende, strategische rol;

Lage complexiteit:

- Kortdurend
- Standaard
- Gemakkelijk te leren
- Monotoon
- Basiskennis
- Bekend
- Weinig interactie
- Geringe afbreukrisico

Lage zelfstandigheid:

- Instructie
- Overzicht
- Hulp
- Verantwoordelijk voor uitvoering eigen werk
- Assisterende, operationele rol.

Bevorderen Betrouwbaarheid

Standaardisatie
assessment-taken

Deugdelijke
prestatiecriteria

WAT ZIJN DEUGDELIJKE PRESTATIECRITERIA?

Zijn relevant voor de beoordeling van de specifieke assessmenttaak én voor de onderliggende eigenschap (bekwaamheid m.b.t. de kerntaak).

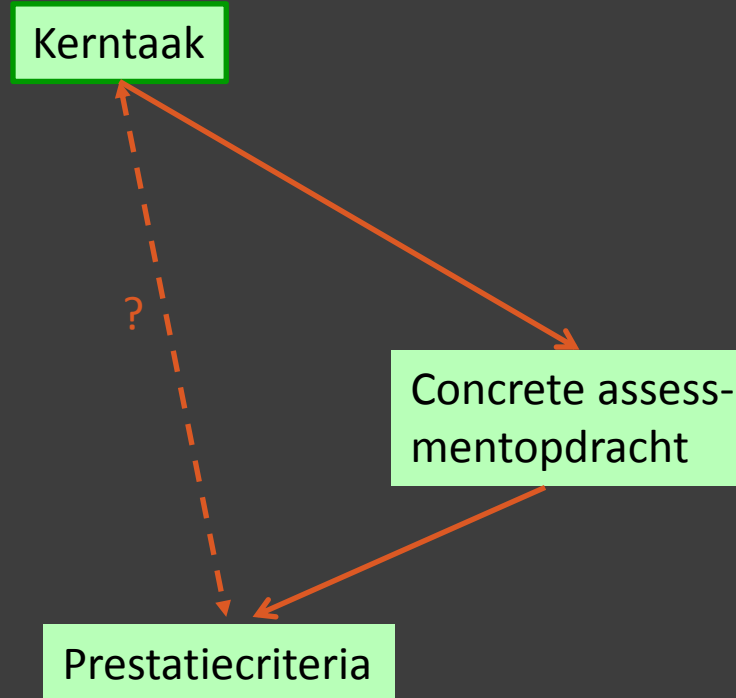
Spoedeisende hulp
verlenen

Hartinfarct in
drukke winkelstraat

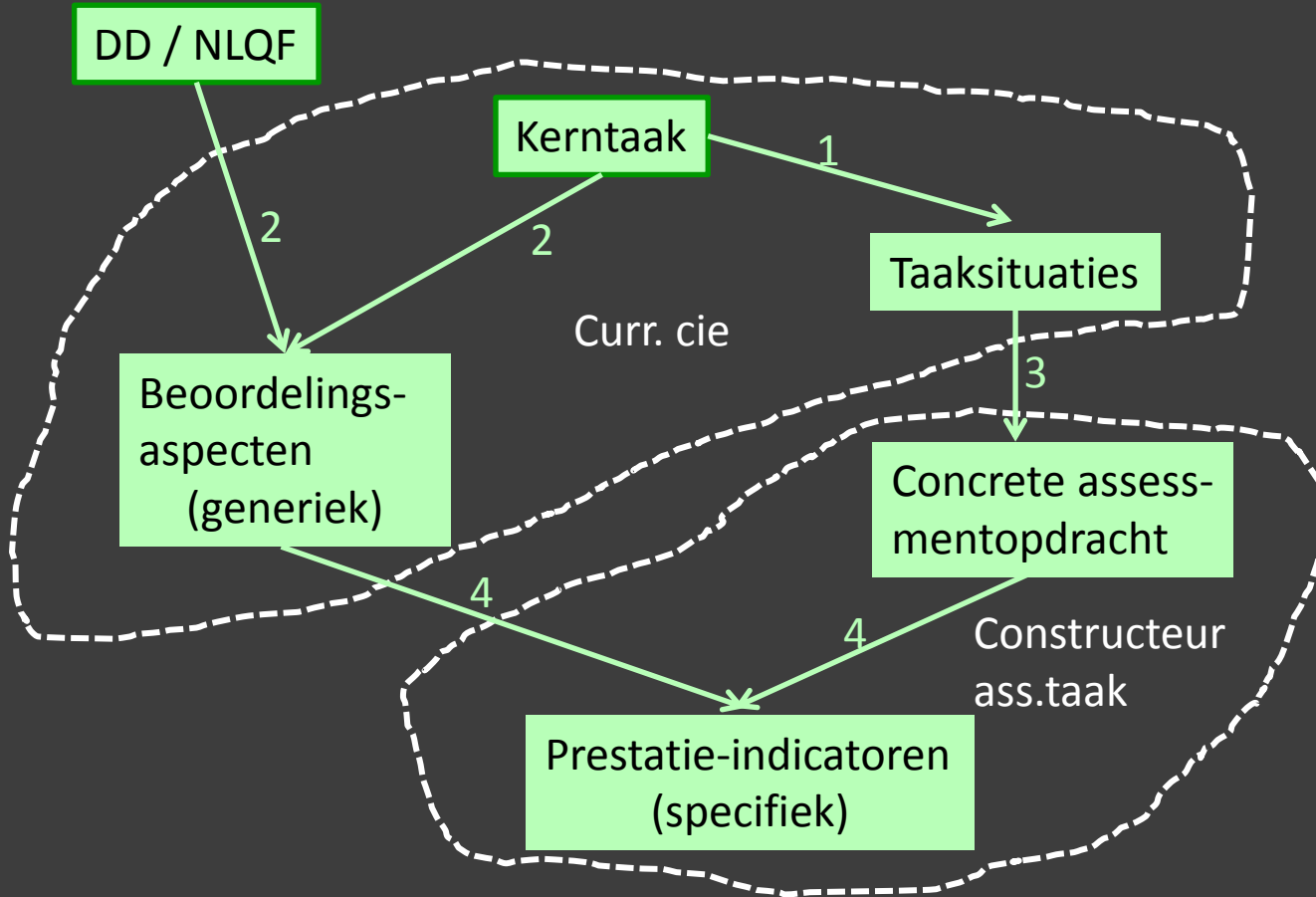
Bevalling langs
snelweg

Brandwonden
peuter thuis

ONTWIKKELEN VAN RELEVANTE PRESTATIECRITERIA

ONTWIKKELEN VAN RELEVANTE PRESTATIECRITERIA

Spoedeisende hulp verlenen

kerntaak

1e fase:
beoordelingsaspecten

Prioriteert medisch handelen.

Voert medisch noodzakelijke handelingen adequaat uit.

Draagt zorg voor de eigen veiligheid.

Maakt het leed voor de patiënt draaglijk.

Enz.

2e fase:
Prestatie-indicatoren

Scant de omgeving op potentiële gevaren.

Roept tijdig hulp in van andere professionals

Blijft rustig onder stressvolle condities.

Treedt beslist en tactvol op bij agressie.

Vraagt en instrueert omstanders voor het creëren van veilige werkplek.

Enz.

WAT ZIJN DEUGDELIJKE PRESTATIECRITERIA? (2)

Zijn relevant voor de te beoordelen eigenschap (bekwaamheid m.b.t. de kerntaak) én voor de specifieke assessmenttaak.

Geformuleerd in observeerbare en objectieve termen, zonder daarin te overdrijven.

BEOORDELEN VAN KWALITEIT VAN BROOD:

- TUSSEN TWEE UITERSTEN -

Meten

Fysische eigenschappen:

- Gewicht
- Malsheid
- Dikte korst

Chemische eigenschappen:

- Vochtgehalte
- Zoutgehalte
- Vetgehalte

objectief

Proeven (holistisch oordeel)

- 1 Liever honger
- 2 Heeft kraak noch smaak
- 3 Lekker
- 4 Een omweg waard
- 5 Hogere prijs geen bezwaar

subjectief

Zintuiglijke bevinding (analytisch oordeel)

Aroma →
Smaak
Beet
Uiterlijk

Onaangenaam (1)	(2)	neutraal (3)	(4)	Wekt eetlust op (5)
--------------------	-----	-----------------	-----	------------------------

RUBRICS: FAVORIET BIJ ASSESSOREN

	Prestatie-niveau 1	Prestatie-niveau 2	Prestatie-niveau 3	Enz.
Beoordelings-aspect A	Indicatoren A1			
Beoordelings-aspect B		Indicatoren B2		
Beoordelings-aspect C			Indicatoren C3	

Criteria	Exceptional 4 points	Average 3 points	Below Average 2 points	poor 1 point
Content & Development	<p>☐</p> <ul style="list-style-type: none"> -Content is comprehensive, accurate, and persuasive. - Major points are stated clearly and are well supported. - Responses are excellent, timely and address assignment including course concepts. 	<p>☒</p> <ul style="list-style-type: none"> - Content is accurate. - Major points are stated. - Responses are adequate and address assignment. - Content and purpose of the writing are clear. 	<p>☐</p> <ul style="list-style-type: none"> - Content is not comprehensive - Major points are addressed, but not well supported. - Responses are inadequate or do not address assignment. - Content is inconsistent with regard to purpose and clarity of thought. 	<p>☐</p> <ul style="list-style-type: none"> - Content is incomplete. - Major points are not clear and /or missing. Questions were not adequately answered.
Organization & Structure	<p>☐</p> <ul style="list-style-type: none"> -Structure of the paper is clear and easy to follow. Paragraph transitions are logical and maintain the flow of thought throughout the paper. Conclusion is logical and flows from the body of the paper. 	<p>☒</p> <ul style="list-style-type: none"> - Structure is mostly clear and easy to follow. - Paragraph transitions are present. - Conclusion is logical. 	<p>☐</p> <ul style="list-style-type: none"> - Structure of the paper is not easy to follow. Paragraph transitions need improvement. Conclusion is missing, or if provided, does not flow from the body of the paper. 	<p>☐</p> <ul style="list-style-type: none"> - Organization and structure detract from the message. - Paragraphs are disjointed and lack transition of thoughts.
Grammar,	<p>☒</p>	<p>☐</p>	<p>☐</p>	<p>☐</p>

- Afzonderlijk te evalueren prestatie-indicatoren;
- Geformuleerd op het niveau van voldoende functioneren;
- Te scoren op een eenvoudige beoordelingschaal.

Beoordelingsaspect: Demonstreert vaardige toepassing van spelling, grammatica, interpunctie en tekststructurering .	Beoordelingschaal			
Prestatie-indicatoren ↓ ↓	1 zwak	2 onvol	3 vold	4 goed
De tekst bevat maximaal 3 grammaticale fouten per 100 zinnen.				
Geen van de grammaticale fouten leidt tot verwarring of onbegrip bij de lezer.				
Er zijn per 100 woorden maximaal 5 woorden foutief gespeld.				
Enz.				

- Afzonderlijk te evalueren prestatie-indicatoren;
- Geformuleerd op het niveau van voldoende functioneren;
- Te scoren op een eenvoudige beoordelingschaal.

Beoordelingsaspect: Demonstreert vaardige toepassing van spelling, grammatica, interpunctie en tekststructurering .	Beoordelingschaal				
Prestatie-indicatoren ↓ ↓	1 zwak	2 onvol	3 twijfel	4 vold	5 goed
De tekst bevat maximaal 3 grammaticale fouten per 100 zinnen.					
Geen van de grammaticale fouten leidt tot verwarring of onbegrip bij de lezer.					
Er zijn per 100 woorden maximaal 5 woorden foutief gespeld.					
Enz.					

Bevorderen Betrouwbaarheid

Standaardisatie
assessment-taken

Operationalisatie
beroepsbekwaam-
heid

Deskundige
beoordeling

Waarborgen
eigenaarschap
prestaties

- Prestatiecriteria behoeven interpretatie door vakinhoudelijk deskundigen.
- Het docentschap is geen garantie voor juiste interpretaties. Ook niet na een lerarenopleiding, een BKO of een BKE/SKE certificering.
- Assessorentraining m.b.t. het specifiek te gebruiken instrument is vereist om te komen tot intersubjectieve oordelen.
- Assessorentraining kan niet stoppen als examinatoren gecertificeerd zijn.

Bevorderen Betrouwbaarheid

Standaardisatie
assessment-taken

Operationalisatie
beroepsbekwaam-
heid

Deskundige
beoordeling

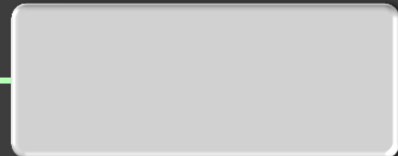
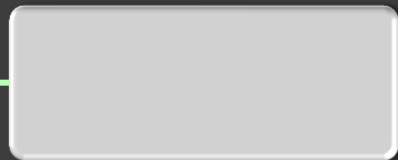
Waarborgen
eigenaarschap
prestaties

- Competentiegericht opleiden wordt vaak afgesloten met een portfolio (pf);
- De invulling die aan de inzet van het pf wordt gegeven is te omschrijven als 'zelfverantwoordelijke toetsing';
- Risico's hiervan zijn:
  - Zwakke bewijzen in het pf;
  - 'Geleende' bewijzen in het pf.
- Advies:
  - Taakuitvoering beoordelen;
  - Opleiding voert regie over vulling van portfolio.

Bevorderen generaliseerbaarheid

Geldig voor alle
mogelijke
assessmenttaken

Be
ra

Kerntaken Fysiotherapeut:

Bewegingsklachten van patiënten diagnosticeren en behandelplan opstellen.

Behandelplan uitvoeren.

Oefenprogramma's opstellen ter preventie.

KERNTAAK: BEHANDELPLAN UITVOEREN

Verschillende klachten: Pijn, krachtsvermindering, ademhalingsproblemen, zwellingen, bewegingsbeperking, enz.

Verschillende therapieën: Bewegingstherapie, massagetherapie, fysische therapie, haptotherapie of combinatie.

Verschillende contexten: Reguliere, arbeids-, sport-, zieken-/verzorgingshuisfysiotherapie, kinderfysiotherapie.

Verschillende patiënten: Kinderen, volwassenen, ouderen, verstandelijk gehandicapten.

VEEL VERSCHILLENDE TAAKSITUATIES

Zuigeling	Kind	Volwassene	Bejaarde	Prof. sporter	Belastend beroep	Verstandelijk gehandicapte
○	○	○	○	○	○	○
○	○	3	○	○	○	○
3	○	○	○	3	○	○
○	○	○	○	○	○	○
○	3	○	○	○	○	○
○	○	○	○	○	○	○

Pijnklachten

Bewegingsbeperking

Zwellingen

Krachtsvermindering

Angst/onrust

Enz.

Bevorderen generaliseerbaarheid

Kerntaak beschrijven in taaksituaties

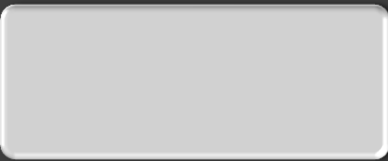
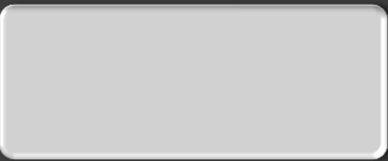
Representatieve selectie voor toetsing

Situatie / conditie:

	In de EHBO-post	Langs de snelweg	In drukke winkelstraat	Agressieve omstanders	Patiënt is panisch	Patiënt is stervende	Enz.
Effectief en efficiënt handelen bij:							
Bewusteloosheid							
Hartstilstand							
Herseninfarct							
Hersenbloeding							
Fractuur / trauma							
Bevalling							
Slagaderlijke bl.							
Vergiftiging							
Enz.							

Bevorderen extra-
poleerbaarheid

Geldigheid voor de
reële
beroepspraktijk

Bevorderen extra-
poleerbaarheid

Principekeuze:
'assessment op de
werkvloer'

- Benut de stage om bewijs voor beroepsbekwaamheid te vergaren.

Bevorderen extra-
poleerbaarheid

Principekeuze:
'assessment op de
werkvloer'

- Benut de stage om bewijs voor beroepsbekwaamheid te vergaren;
- Er kunnen organisatorische, ethische, financiële of toetstechnische redenen zijn om af te wijken van deze principekeuze.

Bevorderen extra- poleerbaarheid

Principekeuze:
'assessment op de
werkvloer'

Onzichtbare
assessor

Bevorderen extra- poleerbaarheid

Principekeuze:
'assessment op de
werkvloer'

Onzichtbare
assessor

- Hoe krijg je zicht op attitude/beroeps-
houding?
- Retrospectieve beoordeling door
collega's, cliënten, superieuren.
- Mystery guest methode.

CONCLUSIE

Beroepsbekwaamheid vaststellen is geen kwestie van 'even' de kandidaat iets laten doen, maar vraagt om een zorgvuldig gepland en uitgevoerd assessmentprogramma.

Het door de Expertgroep opgestelde protocol reikt daarbij de helpende hand.

Dank voor uw aandacht!

